

Kedves Testvéreim!

Jézusnak ez a példázata nemrég volt napi igénk a Lukács evangéliuma szerinti újszövetségi leírásban. Mondanom sem kell, nem Jézus egyik legelsőnek elmondott példázata ez, hanem a nyilvános működése vége felé mondta el, amikor már a helyzet radikális volt, és ellenfelei egyre inkább azt fontolgatták, hogy el kellene őt hallgattatni bármi áron.

Lukács azt írja, hogy Jézus ezt a példázatot nem ezeknek az ellenfeleinek mondta, hanem a népnek, hogy vegyék komolyan a kialakult helyzetet és döntsenek. Döntsenek időben és jól. Hallgatói meg is értették Jézus szándékát. Megértették, hogy Jézus a saját életének fenyegetettségéről is beszél. Mondták is Jézusnak, hogy ez biztosan nem történhet meg. De sajnos megtörtént. Nem sok idő múlva Jézust elfogták, a nép a halálát követelte és kivégezték.

Istentiszteletünkön most az igének, a példázatnak 3 sajátos üzenetével szeretnék foglalkozni. 3 olyan dologgal, amelyek kemény lelki eledelek, vagyis a példázat alapján provokatív gondolatok. Ezek a következők:

1: Van, hogy a keresztyén életben Isten sokáig távolinak érzékelhető, vagyis olyan, mint a példázatban a szőlősgazda, aki hosszú időre elutazott.

2. A második üzenet az, hogy van, amikor Isten még e földi életünkben nem ad, hanem elkér, visszakér.

3. A harmadik gondolat az, hogy Isten különös módon egyes esetekben az engedetlenséget nagyobb kegyelemmel viszonzozza.

Lássuk a 3 üzenetet közelebbről!

1: A szőlőmunkásoknak a gazda nincs a sarkukban, sőt olyan távol van, hogy nem is tudni, hol, merre van. Olyan jellegű ez az üzenet, mint ha egyenesen azt sugallaná, hogy Isten távol van. Persze tudjuk, hogy ilyen nincs. De akkor mégis mit jelenthet ebben a példázatban ez a távolság? Meggyőződésem, hogy azt jelenti, hogy az ember, a hívő ember, az Isten ügyéért buzgólkodó ember, Isten munkása, noha szeretné, hogy Isten besegítsen, beavatkozzon az ő munkájába, vagy legalábbis lássa, mégis, mint ha a gyülekezeti munkás olykor hosszú időkre magára hagyatott lenne: semmi csoda, sőt semmi konkrét isteni útmutatás nincs, egyszerűen csak dolgozni kell. Ez az érzés sokaknak nem jó érzés.

Nem jó érzés annak, aki azt szereti, ha az ő munkája van az üdvtörténet középpontjában, onnan értelmezi a világot, és megzavarodik, hogy mi értelme van a munkájának, ha az nem látványosan eredményes. Különösen lelkészeket vagy színvonalas munkát végző gyülekezeti munkásokat kísérthet meg ez a gondolat.

Nem jó érzés ez a másutt jelenlevő mennyei gazda annak, aki azt szereti, ha a jóért, amit csinál, tekintélyt kap, és így ő nem csupán egy átlagos valaki az Úristen ügyéért dolgozók közt. Félig nevetve, félig mérgesen mondom, de azt figyeltem meg, hogy az egyházi tisztségviselők a világi politikusokhoz hasonlóan ritkán válnak meg önként a tisztségüktől, hanem ha egyszer meg lettek választva, akkor aztán amíg csak lehet, vagy még azon is túl megpróbálnak pozícióban maradni, a többi szőlőskertben munkálkodó közt kiemelt lenni.

Ez a követhetetlen mennyei gazda miatti érzés nem jó érzés annak, aki azt szereti, ha mindig megmondják neki, hogy mit csináljon. Sok ilyen ember van. Nem beszélek mellé: magam is erősen érintett vagyok ebben a dologban. Amikor a 70-es-80-as években láttam, hogy mit jelent lelkésznek lenni, akkor az számomra nagyon egyértelműnek és kíváncsnak látszott. Az elmúlt évtizedekben azonban olyan furcsa egyházi helyzet alakult ki Magyarországon, hogy nem kapnak sugást a lelkészek sem a feletteseiktől, sem a gyülekezeteiktől, hogy mit is kell pontosan csinálnunk. Olyan jó lenne az ilyen magamfajtaéknak, ha legalább az Isten sugna. De Ő ezt csak ritkán teszi.

Ez a mennyei távolságban trónoló Isten miatti érzés nem jó érzés annak az embernek, aki nem szeret úgy benne lenni folyamatban, hogy nem tudja, mikor ér véget? A szekták például a mai napig szeretik kiszámolni, hogy mikor jön vissza Jézus, holott ő azt mondta: ennek idejét még ő sem tudja, csak az Atyaisten. Ennek ellenére a Jehova tanúinak ez sikerült. De nem csak nekik. Sok szekta tudja az időpontot. Mármint tudni véli. Jézussal az utolsó beszélgetések egyike az volt, hogy a tanítványai is arról kérdezték: most akkor mikor is jön el a királyságod? Mire Jézus azt mondta: ez nem a ti dolgotok, ti csak dolgozzatok hűséggel. Azt hiszem, egy kicsit olyasmi ennek a pszichológiája, mint amikor a vendégigehirdető ha a prédikálása előtt már megkapja az útiköltségtérítését, akkor könnyebb szívvel prédikál. Isten azt kéri az ő munkásaitól, hogy hűséggel dolgozzanak, minden nap úgy, mint ha az az utolsó lenne. Ne a munka végét lessék, hanem a munka lehetőségének örüljenek!

Ez a távolinak érzékelt Isten miatti érzés nem jó érzés annak az embernek, akiben látható felügyelet nélkül nincs tartás. Jézus kendőzetlenül beszél erről. Bizony, Isten munkásait is megkísérti, hogy csak addig olyan jók, amíg annak látszanak, de hosszú pórázon tartva már nem fegyelmezettek. Sőt. Lusták, nemtörődömök, erőszakosak, erkölcstelenek.

Ez a láthatatlan Isten miatti érzés nem jó érzés annak az embernek, aki a jók közösségében jó tud lenni, de a rosszak közösségében rosszá lesz. Sok ilyen ember van. Meghatóan figyelmes és rendes tud lenni akkor, amikor felfelé húzzák mások, de megdöbbenően gonosz tud lenni akkor, amikor rossz természetét szabadjára engedheti más gonosz emberek között. 1989 előtt például rengeteg ilyen ember volt, aki gyengéd figyelmességgel élte házasesetét, amúgy meg verőemberként szadista módon verte lelkiismeretfurdalás nélkül azokat, akikre az akkor politikai rendszer rámutatott, hogy azok rossz emberek, őket át kell nevelni, vagy legalábbis meg kell büntetni veréssel.

Ez a távollévő gazda miatt kialakult érzés nem jó érzés annak a hívőnek, aki a birtoklásvágyával arra érez rá, hogy amin dolgozik, az az övé kell, hogy legyen ezzel tulajdonképpen, de a haszon nem lehet az övé, örökké másnak kell tennie a jót, és nem magának. Testvéreim! Döbbenetes, hogy különösen mi, lelkészek mennyire kísértésbe eshetünk e tekintetben. A hívek a mi híveink, a nyáj a mi nyájunk, az egyházközség a mi gyülekezetünk. Nemrég egy magyar református lelkész a nyugdíjba menése után 2 millió Ft-os kártérítést követelt, amiért a saját magánházában voltak némely gyülekezeti alkalmak, és ezek fűtési költségét követelte. Arra is szoktunk látni példát, hogy némely lelkészek nyugdíjazásuk után megdöbbenően passzív és ötletteken gyülekezeti tagokká válnak, hiszen már a gyülekezet nem az övék. Az én gyülekezetemben szívesen dolgoztam – gondolják, de a máséban nem fogok.

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

Hamar László lelkész

Elhangzott 2023. március 12-én.

Ez a sok időre eltávozó gazda miatti érzés nem jó érzés annak, aki szeret hitben kiskorú lenni, aki a kihívásokat és a felelősséget nem szereti. Ma olyan korban élünk, ahol egyre több ember meri eljátszani őszinte arccal a butát azért, hogy ne kelljen nagykorúan élni. 5-10 éves együttélés után némely párok még nem tudják eldönteni, hogy összeházasodjanak-e, vagy nem? Röhej. Némely diákok már doktorira készülnek, csak hogy megússzák az első munkanapot, amikor a munkahelyükön nem pontos munkaköri leírás mellett bizonyos hibaszázalékkal fognak majd dolgozni, és számon kérhetők lesznek. Tragikomikus. A Magyarországi Református Egyház sok gyülekezeti tagja is minden erejével próbálja eljátszani a hitben kiskorút, mint akik nem akarnak tudni arról, hogy szinte mindenütt fogynak a gyülekezetek, hogy szinte mindenütt az anyagi csőd szélén vannak a gyülekezetek, hogy szinte mindenütt néhány gyülekezeti tag munkájára épít rá a többi. A múlt hét óta tudom, hogy református gyülekezeteink költségvetése 60 százalékban, tehát kb. 1500 gyülekezetnél nem éri el az évi 5 millió Ft-ot. Vagyis egy háromtagú család kiadásait. Ehhez a hihetetlenül rosszul hangzó tényhez, ennek kialakulásához emberek százazreitől kellett az a gondolat, hogy bár nem sok pénze van a gyülekezetünknek, de hát ott vannak a pályázatok, ott vannak a gazdagok, ott vannak az állami segélyek, ott vannak a kamatok, a tőkék, a közegyházi segélyek. Gyülekezeteink jelentős része hitben kiskorú. A távollévő mennyei gazda miatt minimalista módon működik, ötlettelenül. Pedig Isten gyakran úgy segít, hogy nem segít. Ezzel próbál minket a hitben nagykorúságra vezetni. Nem az a baj, hogy Isten magunkra hagy minket, hanem az, hogy nem az ő szellemisége, lelkesége értelmében élünk. Isten élő hitre akar nevelni, olyanra, ahol a dolgunkat okosan, ravaszsággal, szorgalommal, felülvizsgálatokkal, szeretettel tesszük.

Pál apostolnak egyszer volt egy olyan isteni élménye, ahol elragadtatott. Az egyik levélben amikor erről ír, akkor azt is írja: ennek már 14 éve. Azóta nem volt olyan jellegű Isten-tapasztalása. Pál ettől ugyanazzal a lendülettel és örömmel dolgozott tovább az Úr szőlőskertjében. Na ilyen a hitben nagykorú szőlőmunkás.

2. A második igei üzenet az, hogy amikor a gazda visszajön, elkéri a maga részét. Mivel általában az Isten-élményeink arról szólnak, hogy Isten ad, valami jóban részesülünk, ezért az, amikor elvesz, az mindig nehezünkre esik. Hívóvé lesz az ember, dolgozik az Isten ügyéért, de közben elveszít egy jó munkahelyet, de közben elveszíti valaki szeretettét, de közben elveszíti az egészségét, de közben elveszíti a hírnevét, megbecsültségét, munkássága eredményeit, nos az ilyen élményeinknél könnyen megzavarodhatunk, hogy ezt Ő nem akarhatja, ez a Sátán munkája. Pedig csak arról van szó, hogy Isten visszavesz. Az ilyen eseteket veszteségnek szoktuk elkönyvelni, pedig csak azt kell visszaadnunk, amit kaptunk. Nagyon nehéz ezt tudomásul vennünk. Lelkészeknek is. Nekem is. Mindannyiunknak. Tanulnunk kell. Alázatosnak kell lennünk hozzá. Azt hiszem, ilyenkor jön elő a leginkább a bizalmi kérdés, hogy mennyire vetjük bizalmunkat Istenbe? Mennyire tudjuk elfogadni az Ő kezéből a jót-rosszat egyaránt? Mint egykor Jób.

3. A harmadik igei üzenet az, hogy amikor Isten kéri a részét egy szolgálóval: kizavarják. Utána a következőknél már megverés következik. Aztán már megölés. Mindezek után Isten a legfőbb jóval, önmaga Fiával, Krisztussal próbálkozik a szőlőműveseknél. Testvéreim! Ez az isteni hozzáállás a szőlőmunkásokhoz, ez a kegyetlenségre kegyelemmel válaszolás újból és

újából, sőt egyre inkább, egyre nagyobb felületen, nem logikus. Mi szívesebben vennénk jelnek az első kedvezőtlen reakciót és akkor utána már az efféle embereket otthagya mások felé fordulnánk. Isten azonban nem így tesz. Ő egy Saul nevű vallási fanatikusból, aki keresztyéneket ölt, belőle csinált Pál apostolt. Ő egy erkölcstelen, élvhajász Augusztinuszból csinált Szent Ágostont. Mármint úgy, hogy megvárta, míg megtér. Adott rá lehetőséget, időt. Isten furcsa módon nem minden elutasítást értelemez elvettetés jelnek. Ezt az egyháznak tanulnia kell. Isten a kövekből is tud fiakat támasztani. Van, hogy a rosszra jóval felelés nem újabb tragédiához vezet, hanem kegyelemhez, áldáshoz. Isten Jézus előtt már megállapíthatta, hogy ez a zsidó vallás, és a zsidó nép nem bírja magát értelmessé kiforni, mégis úgy látta jónak, hogy azon belül küldje el az Ő Fiát, Jézust. És amikor Jézus kivégezték, akkor szintén nem úgy látta, hogy itt az idő a végítéletre. Csodás, érthetetlen kegyelem ez. Még akkor is, ha egyszer, a végidőben ez a kegyelmi idő már tényleg lezárul majd. Éppen ezért, most zárásképpen hallgassuk meg Isten érthetetlen kegyelméről, aminek mi itt ma mindannyian a részesei lehetünk, a világ egyik legismertebb keresztyén énekét!